

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että metsästysasetukseen nykyisin sisältyvät säännökset metsästäjärekisterin pitämisestä tarkistettaisiin ja siirrettäisiin riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annettuun lakiin. Lisäksi ehdotetaan, että rekisteriin sisältyviä nimi- ja

osoitetietoja saataisiin luovuttaa metsästysalan suoramarkkinointia harjoittaville yrityksille, ellei rekisteröity ole luovuttamista kieltänyt.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan hetken tultua hyväksytyksi ja vahvistetuksi.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Metsästäjien keskusjärjestö pitää metsästysasetuksen (666/1993) 35 §:ssä tarkoitettua metsästäjärekisteriä, jonka ylläpito hoidetaan automaattisella tietojen käsittelyllä ostopalveluita käyttäen. Rekisteriin merkitään riistanhoitomaksun suorittaneet henkilöt. Rekisteristä poistetaan henkilö, joka ei ole viitenä edellisenä vuotena suorittanut riistanhoitomaksua. Metsästäjää koskevana tietoina rekisteriin merkitään metsästäjän nimi, osoite, kotipaikka ja henkilötunnus, suoritettut riistanhoitomaksut ja tiedot metsästäjien ryhmävuoksesta. Lisäksi merkitään se riistanhoitoyhdistys, jonka jäsenenä metsästäjä on. Metsästäjärekisteri sisältää nykyisin tiedot yli 350 000:sta metsästyskortin lunastaneesta metsästäjästä.

Metsästäjärekisterin tietoja käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästyks- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin. Rekisteriä käytetään lisäksi riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä riistanhoitomaksun tilillepanokorttien osoitteistojen selvittämiseen. Metsästäjärekisterin tietoja saadaan

nykyisin antaa edellä mainittuja tehtäviä suorittaville valtion viranomaisille sekä Metsästäjien keskusjärjestölle, riistanhoitopiireille ja riistanhoitoyhdistyksille. Metsästysasetuksen 35 §:n mukaan henkilötietojen luovutuksessa sovelletaan muutoin, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain (83/1951) 18 a §:ssä säädetään.

Hallitusmuoto sisältää perustuslain tasoiset säännökset kansalaisten perusoikeuksista. Hallitusmuodon 8 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Saman lainkohdan mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Vastaavat periaatteet sisältyvät myös Suomen perustuslain 10 §:ään.

Tarkemmat laintasoiset säännökset henkilötietojen suojaamisesta sisältyvät henkilötietolakiin (523/1999). Siinä säädetään yleisesti henkilötietojen rekisteröimisestä ja rekisteritietojen käsittelemisestä automaattisella tietojen käsittelyllä. Henkilötietolaissa säädetään kattavasti myös henkilötietojen muusta käsittelystä, salassa pitämisestä, luovuttamisesta ja rekisterinpidossa noudatettavasta muusta menettelystä sekä myös henkilötietolain rikkomisen johdosta määrättävistä rangaistuksista.

2. Esityksen tavoitteet

Hallitusmuodon perusoikeussäännöksistä johtuen metsästäjärekisterin pitämisen perusteista tulee säätää lailla. Tämän vuoksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annettua lakia (616/993) ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siihen lisätään metsästysasetukseen nykyisin sisältyvät säännökset metsästäjärekisteristä. Säännöksiä ehdotetaan samalla tarkistettaviksi siten, että rekisterin käyttötarkoitusta väljennetään, ja myös siten, että metsästäjärekisterin osoite- ja nimitietoja voitaisiin luovuttaa metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei asianomainen ole sitä kieltänyt. Muutoin rekisterinpidossa tulevat noudatettaviksi henkilötietolain säännökset. Kalastuksen osalta rekisterinpitoa koskevat vastaavanlaiset säännökset sisältyvät nykyisin kalastuslain (286/1982) 91 a — 91 c §:ään.

3. Esityksen vaikutukset

Metsästysrekisterin ylläpito- ja käyttökustannukset ovat vuosittain noin miljoona markkaa. Rekisteriä koskevien säännösten nostaminen lain tasolle ei aiheuta muutosta kustannusten määrään.

Esityksellä ei arvioida olevan muitakaan vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esityksestä on pyydetty lausunto Metsähallitukselta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, Suomen Kuntaliitolta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry:ltä, Metsästäjien keskusjärjestöltä ja Suomen Metsästäjäliitto ry:ltä. Lausunnoissa puollettiin esitystä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

7 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi metsästäjärekisterin pitäjästä ja käyttötarkoituksesta. Metsästäjärekisteriin käyttötarkoitukset säilyvät pääasiassa nykyisinä. Metsästäjärekisterin tietoja voitaisiin aikaisemman lisäksi käyttää myös tilastotarkoituksiin ja aikaisempaa laajemmin metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien tehtävien hoitamiseen.

7 b §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, mitä tietoja metsästäjärekisteriin merkitään. Luettelo rekisteriin otettavista tiedoista on samansisältöinen kuin metsästysasetuksen 35 §:n 1 momentin vastaavat säännökset.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi rekisteristä poistamista koskeva säännös. Vastaava säännös sisältyy nykyisin metsästysasetuksen 35 §:n 2 momenttiin.

7 c §. Metsästysasetuksen 35 §:n 4 momentti sisältää säännökset siitä, kenelle rekisterin tietoja saadaan luovuttaa. Tiedot voidaan antaa metsästäjien koulutusta ja neuvontaa, metsästyksen valvontaa sekä riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyjä hoitaville viranomaisille, Metsästäjien keskusjärjestölle, riistanhoitopiireille ja riistan-

hoitoyhdistyksille. Muutoin henkilötietojen luovutukseen sovelletaan, mitä yleisten asiakirjan julkisuudesta annetun lain 18 a §:ssä säädetään.

Yleisten asiakirjan julkisuudesta annettu laki on kumottu viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetulla lailla 1 päivästä joulukuuta 1999 lukien. Kesäkuun 1 päivästä 1999 lukien on ollut voimassa henkilötietolaki. Se koskee sekä metsästäjärekisteriä että kaikenlaisia muitakin rekistereitä, joissa käsitellään henkilötietoja automaattisella tietojenkäsittelyllä tai muulla tavoin. Henkilötietolain säännöksistä saadaan poiketa muussa laissa. Henkilötietojen käsittely, johon on ryhdytty ennen henkilötietolain voimaantuloa, on myös saatettava mainitun lain vaatimuksia vastaavaksi viimeistään 24 päivänä lokakuuta 2001.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annettuun lakiin lisättävässä 7 c §:ssä ehdotetaan säädettäväksi rekisteritietojen luovuttamisesta pääasiassa samoin kuin metsästysasetuksen 35 §:n 4 momentissakin. Pykälässä ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi myös siitä, että rekisterissä olevia nimi- ja osoitetietoja saadaan kohtuullista maksua vastaan luovuttaa metsästysalan suoramark-

kinointiin, jollei asianomainen ole sitä kieltänyt. Muutoin rekisterin osalta noudatettaisiin henkilötietolain säännöksiä.

Metsästäjärekisterin pitämisessä tulisivat noudatettavaksi henkilötietolain säännökset siltä osin, kuin metsästäjärekisteristä ei muualla laissa toisin säädetä. Henkilötietolaissa säädetään yksityiskohtaisesti muun muassa rekisterinpidosta ja rekisterin suojaamisesta sekä rekisteritietojen antamisesta. Henkilötietolaissa säädetään niin ikään tarkemmin henkilötietojen käsittelyä koskevista yleisistä periaatteista, arkaluonteisten tietojen ja henkilötunnuksen käsittelystä, henkilötietojen käsittelystä tieteellistä tutkimusta, tilastoa, viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtäviä,

suoramarkkinointia ja muita tarkoituksia varten. Laissa säädetään myös henkilörekisterin pitämisessä noudatettavasta muusta menettelystä sekä rekisteröidyn oikeusturvakeinoista. Näistä seikoista ei sen vuoksi ole tarpeen säätää erikseen muussa laissa.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annettuun lakiin (616/1993) uusi 7 a — 7 c § seuraavasti:

7 a §

Metsästäjien keskusjärjestö pitää automaattisen tietojen käsittelyn avulla metsästäjistä rekisteriä (*metsästäjärekisteri*), jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästykseseen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen. Lisäksi rekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

Rekisterinpitäjä voi antaa sivulliselle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpitöön ja käyttöön liittyviä tehtäviä.

7 b §

Metsästäjärekisteriin merkitään kustakin metsästäjästä seuraavat tiedot:

- 1) metsästäjän täydellinen nimi, osoite, kotikunta ja henkilötunnus;
- 2) suoritettut riistanhoitomaksut vuosittain;
- 3) metsästysvuosi, jota suoritettu maksu koskee;

4) se riistanhoitoyhdistys, jonka jäsen metsästäjä on; sekä

5) tiedot metsästäjien ryhmävakuutuksesta. Henkilö, joka ei ole suorittanut riistanhoitomaksua viitenä edellisenä vuotena, poistetaan rekisteristä.

7 c §

Rekisterinpitäjä saa luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja maa- ja metsätalousministeriölle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle ja 7 a §:ssä tarkoitettuja tehtäviä suorittaville viranomaisille, riistanhoitopiireille ja riistanhoitoyhdistyksille sekä metsästäjien ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle. Rekisterinpitäjä voi kohtuullista maksua vastaan luovuttaa rekisteriin merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt.

Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä on muutoin voimassa, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 2000.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Erkki Tuomioja